

בס"ד. שיחת ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תשכ"ו.

בלתי מוגה

א"ב. הביאור במ"ש¹ ("ראה אנכי נותן .. ברכה) וקללה", ובת"י: "וחילופא" — שלאמיתתו של דבר, גם הקללה היא ברכה², אלא שזהו "חילופא" (בלשון תרגום³) באופן המשכת הברכה, אבל הכוונה והפנימיות היא טוב וברכה⁴ — חסדים המכוסים שלמעלה מחסדים הגלויים⁵ (ורק בפסוק⁶ "ונתתה את גוי הקללה על הר עיבל"⁷, תרגם "מלטטיא", כדי לפעול על נה"ב ויצה"ר⁸);

השייכות להפטרות⁹ ד"שבע דנחמתא", שבהם מדובר אודות "רב

מכשולים כו'?! — שצריך לידע שהכל בא מהקב"ה (ולא באופן של שתי רשויות ח"ו), אלא שישנו טוב הגלוי, וישנם חסדים המכוסים שלמעלה מטוב הגלוי, וזוהי כוונת הירידה — החל מכללות הענין דירידת הנשמה בגוף, למרות ש"כל הדרכים בחזקת סכנה" (ירושלמי ברכות פ"ד ה"ד) — ירידה צורך עלי, כדי להגיע להעילוי חסדים המכוסים.

וסוכ"ס רואים שהענינים הלא-טובים אינם אלא באופן ש"מנסה ה' אלקיכם אתכם גוי" (פרשתנו יג, ד) — "מנסה" מלשון הרמה, כמו "נס על ההרים" (ראה סהמ"צ להצ"צ עג, א. ובכ"מ), שעל ידם מתעלים למדריגה שלמעלה מהשתלשלות כו', ועי"ז ניתוסף כח ללימוד התורה, נגלה וחסידות, וקיום המצוות בהידור, בהקדמת עבודת התפלה, ועד שנמשך גם בענינים גשמיים, כמ"ש (ר"פ בחוקותי) "ונתתי גשמיכם (הגשמיות שלכם) בעתם".

(6 שם, כט.
7 להעיר מהשייכות ד"עיבל" לקליפות וסט"א (ראה אוה"ת פרשתנו ע' תרעט), שזהו ענינו של עוה"ז, שנקרא עולם הקליפות והסט"א, והרשעים גוברים בו, כמבואר בתניא (פ"ו פכ"ד).

(8 ועי"ד מ"ש (משלי כו, ג) "שבת לגו כסלים", וכמארז"ל (שמו"ר פ"ט, ב) "דרכו של כלב ללקות במקל".

(9 והיינו, שענין זה נמשך גם ב"הפטרה",

1) ריש פרשתנו.
2) ולא רק באופן ש"כל דעביד רחמנא לטב עביד" (ברכות ס, סע"ב), שמזה יבוא אצ"כ דבר טוב, אלא כדברי נחום איש גמזו: "גם זו לטובה" (תענית כא, א. וש"נ), שדבר זה עצמו הוא טוב (ראה תו"מ ח"ו ע' 126 ואילך. וש"נ).

3) ששייך לשבעים לשון של שבעים אומות העולם* (השייכים לשבעים השרים) — שנעשה ע"י דור הפלגה שאמרו "נעלה לרקיע ונעשה עמו מלחמה" (פרש"י נח יא, א), ולכן "נבלה שם שפתם גוי" (שם, ז), וקשור עם ז' מלכין קדמאין דתהו (כפי שכלולים מעשר) שנפלו בשבכה"כ (ראה לקו"ת פרשתנו לא, ב. סה"ע שם ע' שכד. וש"נ).

4) ועי"ד המבואר בתניא אגה"ק (סכ"ב) המשל מ"מלך גדול ונורא הרוחץ בכבודו ובעצמו צואת בנו יחידו מרוב אהבתו כו'".

5) וזהו המענה על שאלתו של יהודי, מדוע ישנם מניעות ועיכובים על קיום התומ"צ (ראה גם תו"מ חמ"ד ריש ע' 208. וש"נ) — דממה-נפשך: כיון שרצונו של הקב"ה שיקיים תומ"צ, והקב"ה הוא בעה"ב על העולם (כולל גם ד' אמות שלו), א"כ, היתכן שיש לו

* כנגד שבעים נפש דבניי (ראה ספר הערכים חב"ד ערך אוה"ע סי"ב (כרך ב ע' שכה ואילך). וש"נ).

טוב לבית ישראל¹⁰ (שלא מצינו בשאר הפטרות¹¹), כיון שאז מתגלים החסדים המכוסים;

והסדר¹² בזה, שבתחילה אומר הקב"ה לנביאים¹³ "נחמו¹⁴ נחמו עמי", ואעפ"כ, "ותאמר¹⁵ ציון (שהנחמה שע"י הנביאים, ולא ע"י הקב"ה בעצמו, היא בבחי') עזבני ה"¹⁶, שלכן "עניי¹⁷ סוערה לא נוחמה" (ורק

נביא החורבן, שנקרא ירמי, מלשון מר), ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר (סה"ש תש"ג ריש ע' 140) שישיעי' ה' בזמן של גילויים כו'.

14 ישעי' מ, א.

15 שם מט, יד.

16 כי, אע"פ שזוהי נחמה אמיתית שבאה מהקב"ה ע"י עבדיו הנביאים, מ"מ, כיון ש"בנים אתם לה' אלקיכם" (פרשתנו יד, א), הנה התכלית המקווה שלהם היא — להיות יחד עם הקב"ה ולשמוע הנחמה ממנו בעצמו, ללא ממוצעים; גם כאשר בא משיח, והולך ליירושלים ובונה את ביהמ"ק — טוען יהודי שאינו מסתפק בכך, אלא רצונו להיות יחד עם הקב"ה, "אנא ומלכא".

וע"ד תורת הבעש"ט (כש"ט סצ"ז) על הפסוק (תהלים קב, א) "תפלה לפני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו", שדוקא ה"עניי אינו מתפעם ונבלע כו' ("ער ווערט ניט פאַרכאַפט און איינגעשלונגען") מהיקר והתפארת שבחצר המלך, בחצר הפנימית, ואפילו בהיכל המלך (כמו העשיר, שיש לו ריבוי כסף וזהב, הבנה והשגה כו', ובגלל זה יתכן שלא יגיע כלל אל המלך), אלא כל רצונו וחפצו לפגוש את המלך בעצמו (ראה גם תו"מ ח"מ ע' 334. וש"נ).

ודוגמתו בעבודת כל יום: כאשר יהודי ניעור משנתו, ותופס ("ער כאַפּט זיך") שיש לו גוף ונפש הבהמית, ואילו הנשמה היא רק "באפו" (ראה לקו"ת פינחס עט, ד. ובכ"מ) — אזי אומר תיכף ומיד: "מודה אני לפניך", להקב"ה בעצמו, ללא ממוצעים; ולאח"ז מתחיל סדר העבודה בתפלה, הודו לה', פסוקי דזמרה וכו' (כל ד' שליבות סולם התפלה), בידעו, שהתכלית היא — להגיע למעמד ומצב (בתפלת שמו"ע) ד"כעבדא קמי מרי"י (שבת יו"ד, א), להיות עם הקב"ה בעצמו.

17 ישעי' נד, יא.

שהיא בבחינת "קינוח" ("פאַרבייסן") לקריאת התורה, וניתתקנה בגלל גזירת המלכות כו' (ראה אנציק' תלמודית בערכו (כרך יו"ד בתחלתו). וש"נ).

10 ישעי' סג, ז.

11 גם לא בהפטרות שאומרים בזמן שבני"ה הם במדריגת צדיקים, שזהו הזמן שבין פסח לשבועות, וגם לא בזמן שלאחרי שבועות, שאז ניתוסף אצלם העילוי דמ"ת כו'. זוהי הבחינה והנסיון* בנוגע להנהגת הקב"ה עם בני"ה במעמד ומצב דת"ב כו', שבא מצד החטא כו', רע ומר עובך את ה'" (ירמי' ב, ט), שאעפ"כ נתון להם "רב טוב" כו' (ע"י התעוררות האהבה ממקום נעלה יותר כו').

12 ולהעיר, שאף שכללות ענין הנחמה קשור עם ענין התשובה שהיא למעלה מסדר, שהרי התשובה היא באופן שמתהפך מן הקצה אל הקצה, ובלשון הרמב"ם (הל' תשובה פ"ז ה"ו): "אמש ה' זה שנאו לפני המקום כו' והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד" — הנה לאח"ז נדרש בזה גם סדר, שזהו שלאחרי עזיבת החטא (שהיא עיקר מצות התשובה מן התורה), צ"ל גם וידוי דברים בכל פרטי אותיות הא"ב וכו'. וע"ד משנת ברדושי חודש ניסן שגם בענין הנסים שלמעלה מן הטבע ישנו "סדר" (ראה ד"ה ויהי הענן דשש"פ העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' תקמא). וראה גם סה"מ תרנ"ז ע' רנב. תרע"ח ע' רכב. אג"ק אדמו"ר מהרש"ב ח"א ע' רסו).

13 נביאים של ישועה — החל מישעי' (וחבריו), ש"כולי" נחמתא" (ב"ב יד, ב), ולכן נקרא בשם "ישעי'", מלשון ישועה (ולא כמו

* ואע"פ שידוע הדבר מלכתחילה — הרי זהו כל ענין הבריאה להמשיך כל הענינים מן הכח אל הפועל, מההעלם אל הגילוי (ראה לקו"ש ח"כ ע' 283 ואילך).

אז אומר הקב"ה "אנכי¹⁸ אנכי¹⁹ הוא מנחמכם"²⁰, שמזה מוכח שנרגש אצל בני" שהירידה והפורענות אינם אלא "חילופא", חסדים נעלים ביותר, שיכולים לבוא רק ע"י הקב"ה בעצמו — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חי"ט ע' 133 ואילך.

* * *

ג. מאמר (כעין שיחה) ד"ה אני לדודי ודודי לי — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

* * *

ד. כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר פעם, שבאם לא משלימים את התפלה ונשאר "שיריים", יש להשלים תחילה את התפלה הקודמת, ורק לאח"ז מתפללים התפלה הבאה²¹.

ובנוגע לעניננו — יש להשלים תחילה את הביאור בפירוש רש"י של הפרשה הקודמת, ורק אח"כ יתבאר פירוש רש"י בפרשת השבוע. [המשך הביאור בפירוש רש"י בפ' עקב על הפסוק²² "בקרב כל ישראל" — נכלל בשיחת ש"פ עקב²³].

* * *

ה. בנוגע לפירוש רש"י בפרשתנו, ישנו דבר פלא (שלא מצינו בפרשיות אחרות אלא לעתים רחוקות), ולעת עתה לא מצאתי שיעמדו על זה — ענין שנכפל בפרשה ב' פעמים, ובשני המקומות מפרש רש"י פירושים שונים:

בחלק הפרשה דרביעי נאמר ב' פעמים "כי עם קדוש אתה לה' אלקיך": (א) "בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו וגו' כי עם קדוש אתה לה' אלקיך ובך בחר ה' וגו"²⁴, (ב) "לא תאכלו כל נבלה וגו' כי עם קדוש אתה לה' אלקיך"²⁵.

ובשני הפסוקים מפרש רש"י פירושים שונים:

20) אבודרהם בסדר הפרשיות וההפטרות.
— בשם הפסיקתא שהובא בתוס' (ד"ה ר"ח אב — מגילה לא, ריש ע"ב).
21) ראה ספר המנהגים חב"ד ע' 47.
22) יא, ו.
23) סי"ז ואילך (לעיל ע' 270 ואילך).
24) יד, א"ב.
25) שם, כא.

18) שם נא, יב.
19) ב"פ אנכי, באופן נעלה יותר מ"ת שבו נאמר "אנכי" פעם א' (ראה לקו"ת דרושי ש"ש סה, ב ואילך. ובכ"מ). ומזה מובן, שגם הנחמה היא בכפלים, כמו "נחמו נחמו", אבל, לא ע"י הנביאים, אלא ע"י הקב"ה בעצמו.

בפסוק הא', בהמשך לציווי "לא תגודדו" — מפרש רש"י: "כי עם קדוש אתה", "קדושת עצמך מאבותיך, ועוד, ובך בחר ה'".
 ובפסוק הב', בהמשך לציווי "לא תאכלו כל נבלה" — מפרש רש"י: "כי עם קדוש אתה לה'", "קדש את עצמך במותר לך, דברים המותרים ואחרים נוהגים בהם איסור, אל תתירם בפניהם".
 וצריך להבין:

(א) "כי עם קדוש אתה לה' אלקיך" — נאמר כבר לפנינו, בפ' ואתחנן²⁶, ורש"י לא מפרש מאומה, כיון שמוכן בפשטות, ללא צורך בפירוש וביאור כלל; ולמה בפרשתנו הוצרך רש"י לפרש זאת, ולא עוד אלא שלאחרי שמפרש זאת בפעם הא', מוסיף לפרש גם בפעם הב', ובפירוש אחר?!

(ב) הפירוש בפסוק הב', "קדש עצמך במותר לך", הוא לא רק פירוש נוסף, אלא הוא בסתירה לפירוש בפסוק הא', "קדושת עצמך מאבותיך", כי, לפי פירוש הא', מדובר אודות קדושה שישנה כבר אצל בני" (מאבותיהם), ללא צורך בפעולה נוספת מצדם, ואילו לפי פירוש הב', הרי זה ציווי על תוספת קדושה: "קדש עצמך במותר לך"?!

(ג) בפירוש בפסוק הב' גופא — הנה בתחילה מפרש רש"י "קדש עצמך במותר לך", ואילו אח"כ מפרש "דברים המותרים ואחרים נוהגים בהם איסור, אל תתירם בפניהם". ואינו מוכן: (א) מנא לי' לרש"י שמדובר אודות "אחרים" שנוהגים איסור?! (ב) "אל תתירם בפניהם" משמעותו רק בנוגע לאחרים שנוהגים איסור בדברים המותרים, אבל בנוגע לעצמו הרי זה יכול להשאר דבר המותר, והרי זה בסתירה להתחלת הפירוש, שהוא בעצמו צריך לנהוג איסור ("קדש עצמך") בדבר המותר לו?!

(ד) דובר כמ"פ²⁷ שנוסף על הדיוק בפירושו, מדייק רש"י גם בתיבות שמעתיק מהפסוק. וצריך להבין מהו הטעם שבפסוק הא' מעתיק רש"י רק את התיבות "כי עם קדוש אתה", ובפסוק השני מוסיף ומעתיק גם תיבת "לה'"?!

וכל ענינים אלו — צריכים להיות מובנים ומוכרחים מפשטות הכתובים, שהרי ענינו של רש"י הוא לפרש פשוטו של מקרא, ולכן, לא די בכך שפירושים אלו נאמרו בספרי, כי, פירוש הספרי הוא ע"ד הדרוש והרמז כו', ע"פ י"ג או ל"ב מדות שהתורה נדרשת בהם, ואילו רש"י אין

(27) ראה תו"מ חמ"ד ע' 245. חמ"ה ע'

(26) ז, ו.

ענינו להעתיק דרשות חז"ל, אלא לפרש פשוטו של מקרא, כמדובר כמ"פ.

ו. ויש לומר הביאור בזה:

ובהקדים ביאור הפסוק "בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו וגו'" — שבהמשך לזה נאמר "כי עם קדוש אתה גו'" — דלכאורה אינו מובן: בשביל הציווי "לא תתגודדו", אין צורך בהקדמה "בנים אתם לה' אלקיכם", שלכן לא מצינו הקדמה זו בשאר ציוויי התורה, וכמובן בפשטות שצריכים אנו לקיים את ציווי הקב"ה ללא נפק"מ אם אנו "בנים" או "עבדים", שהרי גם עבד צריך לקיים ציווי האדון, וכמו בני נח, שאינם בנים, ואעפ"כ נצטוו על כמה מצוות, וחייבים לקיימם.

ועכצ"ל, שמ"ש "לא תתגודדו" בהמשך לכך ש"בנים אתם לה' אלקיכם" — אין זה ציווי ככל ציוויי התורה, אלא ענין שקשור עם מעלתם העצמית של בני"י (עוד לפני שנצטוו קיום התומ"צ), וכפי שמפרש רש"י: "לפי שאתם בניו של מקום, אתם ראויין להיות נאים, ולא גדודין ומקורחין".

וכיון שכן, הרי בהכרח לפרש כן גם בפסוק "כי עם קדוש אתה" — שאין זו הקדושה הקשורה עם קיום התומ"צ (ככפ' ואתחנן), אלא קדושה עצמית הקשורה עם היותם "בנים" — "קדושת עצמך מאבותיך", ומוסיף (לבאר המשך הכתוב): "ועוד (מלבד הקדושה מאבותיך) ובך בחר ה'".²⁸

ז. ויש להוסיף בזה גם בנוגע לענינים המופלאים שישנם בפירוש רש"י — מלבד הביאור בפשטות הכתובים:

מלבד האיסור ד"לא תתגודדו ולא תשימו קרחה גו'" שנאמר בנוגע לכל ישראל, יש איסור מיוחד בנוגע לכהנים: "לא יקרחו קרחה וגו'"²⁹, ומצינו במפרשים³⁰ שקו"ט בנוגע לפרטי החילוקים בין ב' הציוויים והצורך בשניהם.

וע"פ משנת"ל בפירוש רש"י, מובן הדבר בפשטות — שאצל כהנים הרי זה ציווי ככל שאר ציוויי התורה, שבא בהוספה על הענין ד"לא תתגודדו" כפי שהוא אצל כל בני"י, שלהיותם "בנים לה' אלקיכם", ראויין להיות נאים.

(28) ראה גם לקו"ש חכ"ח ע' 178 ואילך. (30) ראה רמב"ן, רא"ם וגו"א כאן. (29) אמור כא, ה.

ח. ועתה נבוא לבאר פירוש רש"י על "כי עם קדוש אתה לה" שנאמר בהמשך לאיסור אכילת נבילה:

בפסוק זה אי אפשר לפרש שמדובר אודות הקדושה העצמית של בני שאינה קשורה עם קיום התומ"צ (כמו בפסוק "כי עם קדוש אתה" שבא בהמשך ל"בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו גו'") — כי, הקדושה העצמית של בני שאינה קשורה עם קיום התומ"צ, אינה שייכת להחילוק "בין נשחט חציו של קנה לנשחט רובו"¹¹, סימן א' או שני סימנים, שהרי אין מעלה מיוחדת בשחיטה באופן מסויים כשלעצמה, לולי ציווי הקב"ה (משא"כ בענין "לא תתגודדו", "לפי שאתם .. ראויין להיות נאים").

וכמו"כ אי אפשר לפרש שזהו נתינת טעם על האיסור דאכילת נבילה — כי, בשביל קיום ציווי הקב"ה אין צורך בנתינת טעם "כי עם קדוש אתה לה'", אלא יש לקיים זאת בגלל שכך צוה הקב"ה.

ועוד ועיקר:

אם נאמר ש"כי עם קדוש אתה" הוא נתינת טעם על האיסור דאכילת נבילה — הרי הכתוב צריך לומר "לא תאכלו כל נבלה כי עם קדוש אתה", ולא להפסיק בין "לא תאכלו כל נבלה" ובין "כי עם קדוש אתה" בענין הנתינה לגר ומכירה לנכרי ("לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכור לנכרי").

ט. ולכן מפרש רש"י ש"כי עם קדוש אתה" הוא ביאור והסבר (לא על "לא תאכלו כל נבלה", אלא) על "לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכור לנכרי":

לכאורה אינו מובן: איך אומרת התורה "מכור לנכרי" — אולי לא ירצה הנכרי לקנות את הנבלה, מפני שירצה להחמיר על עצמו שלא לאכול נבלות?!

ועל זה ממשיך הכתוב: "כי עם קדוש אתה", שלכן, רק אצלך שייך הענין ד"קדש עצמך במותר לך", לאסור על עצמך גם דבר המותר לך, אבל הנכרי לא יאסור על עצמו דבר המותר לו, ובודאי יקנה הנבלה.

וכמו"כ בנוגע ל"גר אשר בשעריך" — שהוא "גר תושב שקיבל עליו שלא לעבוד ע"ז, ואוכל נבלות" (כפירוש רש"י) — הנה למרות שיהודי צריך להתנהג באופן של קדושה ("במותר") גם בנוגע לאחרים,

שכאשר ישנם "דברים המותרים ואחרים נוהגים בהם איסור, אל תתירם בפניהם", מ"מ, "לגר אשר בשעריך תתננה", מבלי לחשוש שמא קיבל עליו גם שלא לאכול נבלות, דכיון שאינו קדוש לה', בודאי לא יקבל עליו שלא לאכול נבלות, אלא "ואכלה".

[אבל אין לפרש ש"ואכלה" הוא כמו תנאי, ש"תתננה" לו רק כאשר אתה יודע ש"ואכלה", משא"כ אם קיבל עליו שלא לאכול נבלות, אסור ליתן לו (משום "לפני עור"32) — כי, לפי פירוש זה, אין משמעות להמשך הכתוב "כי עם קדוש אתה לה"; ועכ"ל, שכוונת הכתוב להתיר לחלוטין את נתינת הנבילה לגר, שבודאי לא יאסרנה על עצמו, כיון שאינו קדוש לה', "כי עם קדוש אתה" בלבד].

וכדי להדגיש את החילוק בין בני"ל לגר אשר בשעריך, מוסיף רש"י ומעתיק מהפסוק גם "כי עם קדוש אתה) לה" — כי, ענין הקדושה כשלעצמו ("קדוש" סתם) יכול להיות גם אצל ה"גר אשר בשעריך", ש"קיבל עליו שלא לעבוד ע"ז", אבל "קדוש לה", הרי זה רק "אתה", כי הקדושה לה' היא ע"י מתן-תורה, שאז נאמר33 "ואתם תהיו לי .. גוי קדוש", ולכן, "עם קדוש .. לה" הרי זה רק "אתה".

י. ויש להוסיף, שמפירוש רש"י זה יש ללמוד גם ענינים בנוגע להלכה:

א) בנוגע ל"דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור, אי אתה רשאי להתירן בפניהם"34 — שזהו איסור מדאורייתא (ולא כהדעות שאין זה מדאורייתא, אלא מדרבנן35).

ב) יש חקירה אם הלאו ד"לפני עור" הוא גם ביחס לגוי36. וענין זה תלוי בחקירה נוספת37 — אם "לפני עור" הוא לאו בפני עצמו (א' מתרי"ג המצוות), והוא איסור כללי בנוגע לכל הענינים (שאסור להכשיל את חבירו בדבר איסור), ובמילא אין זה שייך לגוי, או שזהו פרט נוסף בהאיסור שבו מכשיל את חבירו, ובמילא הרי זה שייך גם אצל גוי, בנוגע לשבע מצוות דידי', שבכל א' מהם נכלל גם שאסור לו להכשיל את חבירו בדבר זה.

35) ראה ברכ"י שם.

36) ראה מנ"ח מצוה רלב.

37) ראה שו"ת צפנת פענח (ירושלים

תשכ"ה) ס"ה. וראה גם לעיל ע' 98. וש"נ.

32) קדושים יט, יד.

33) יתרו יט, ו.

34) פסחים נ, סע"ב ואילך. וש"נ. טושו"ע

יוד' רסרי"ד.

וע"פ משנ"ת בפירושו רש"י, שהסיבה לכך ש"לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה" היא בגלל שבודאי לא קיבל עליו שלא לאכול נבלות, אבל אילו הי' מקבל עליו שלא לאכול נבלות, הי' אסור ליתן לו, משום "לפני עור" — יש לפשוט שהלאו ד"לפני עור" הוא גם ביחס לגוי.

יא. ויש לבאר גם ההוראה מזה בעבודת האדם לקונו:

כשם שבנ"י נקראים "עם קדוש" ביחס לאומות העולם, הנה גם אצל בנ"י גופא ישנו החילוק בין נפש האלקית לנפש הבהמית, שנה"א שהיא "חלק אלקה ממעל ממש"³⁸, היא "עם קדוש", ואילו על נפש הבהמית, שעלי' נאמר³⁹ "רוח הבהמה היורדת היא למטה", שמושכת את האדם לענינים גשמיים, היא בבחי' "גר תושב".

ולכן צריכה להיות הנהגתו של יהודי בהתאם לכך ש"עם קדוש אתה לה' אלקיך" — "קדש עצמך במותר לך", וכפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁰ אודות הפתגם שהי' שגור אצל חסידים הראשונים: "וואָס מ'טאָר ניט — טאָר מען דאָך ניט, און וואָס מ'מעג — דאָרף מען אויך ניט"⁴¹.

וכידוע גם סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴², שפעם בא אדמו"ר מהר"ש לקישינוב, וביקשו ממנו שיאמר מאמר חסידות, ואמר מאמר, שתוכנו, שהנהגתו של יהודי צריכה להיות מתוך התחשבות אם דבר פלוני "מתאים" או "לא מתאים" ("צי עס פאָסט, צי עס פאָסט ניט"), והיינו, לא רק בגלל שכך ציווה הקב"ה, אלא בגלל ש"לא מתאים" שיתנהג כמו כל העולם, מפני ש"עם קדוש אתה לה' אלקיך", ובלשון רש"י: "לפי שאתם בניו של מקום, אתם ראויין להיות כו".

ולהעיר, שענין זה הוא גם מצד הגוף, שהרי גם הגוף של יהודי הוא קדוש⁴³, וכמ"ש רבינו הזקן⁴⁴ שענין הבחירה שהי' במתן תורה ("ובנו בחרת מכל עם ולשון")⁴⁵ קאי על הגוף, ולכן, גם מצד הגוף צריך להתנהג באופן המתאים לכך ש"עם קדוש אתה לה' אלקיך".

שמותר — לא צריך.

(38) תניא רפ"ב.

(42) ראה סה"ש קיץ הי"ט ע' 140.

(39) קהלת ג, כא.

144. וראה גם תו"מ ח"י ס"ע 58.

(40) ראה סה"ש קיץ הי"ט ע' 153.

(43) ראה זח"ג ע, רע"ב. שו"ע אדה"ז

תש"ב ס"ע 126. תש"ה ע' 72. אג"ק שלו

או"ח מהדו"ב סוס"ד.

ח"ד ע' עד (נתקת ב"היום יום" כה אדר שני).

(44) תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך).

ועוד.

(45) שו"ע אדה"ז שם ס"ס ס"ד. וש"נ.

(41) = מה שאסור — הרי אסור, וגם מה

יב. בסיום ההתוועדות דובר עוה"פ אודות הענין ד"ראה אנכי נותן . . ברכה וקללה", דכיון ש"אנכי נותן", ו"מפי עליון לא תצא הרעות"⁴⁶, בהכרח לומר שגם ה"קללה" היא "ברכה" — מחסדים המכוסים, וסוכ"ס נמשכת הברכה בגלוי גם לעיני בשר, באופן ד"ראה",

— וכמשנ"ת בהתוועדויות הקודמות⁴⁷ מעלת הראי' על שמיעה, כמובן מזה ש"אין עד נעשה דיין"⁴⁸, שכיון שראה הדבר בעיניו [אע"פ שראה זאת בהיותו עם-הארץ, ומאז למד הרבה כו', ועתה רוצה לדון בזה], "לא מצו חזו לי זכותא"⁴⁸, ושוב לא יכול להתקיים "והצילו העדה"⁴⁹, משא"כ אם רק שמע הדבר, הרי אף ששמע מעדים נאמנים, וברור אצלו בוודאות שכך אירע המעשה, מ"מ, כיון שלא ראה זאת בעיניו, "מצו חזו לי זכותא" ולהצילו כו' —

ועד שזוכים לראות בעיני בשר את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

— שיהי' אדם גשמי, בשר ודם, ובלשון הרמב"ם⁵⁰: "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות וכו' ובנה מקדש במקומו", ביהמ"ק גשמי —

יבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

(48) ר"ה כו, רע"א.

(49) מסעי לה, כה.

(50) הלי' מלכים ספי"א.

(46) איכה ג, לח.

(47) ראה שיחות יום ב' דחה"ש ס"כ

ואילך; ש"פ נשא ס"ג ואילך (לעיל ע' 48

ואילך; ע' 74 ואילך). וש"נ.